

MÜLTECİLERİN KORUNMASINA İLİŞKİN FRANSIZ MAKAMI NEZDİNDE UYGULANAN BAŞVURU SÜRECİ (OFPRA)

1. Fransa'da ikamet etmek için başvuru süreci

1.1 Olağan prosedür: Başvuru ve kayıt işlemi

Geçici oturma izni ilgili makam tarafından verildikten sonra, iltica talebinde bulunan kişiye ilgili başvuru formunun bir kopyası verilir.

İltica talebinde bulunan kişinin başvurusu APS'nin sona erme süresinden itibaren 3 gün içerisinde yapılmalıdır (CESEDA'nın R742-2 maddesi¹) ve iltica başvurusuna ilişkin bir karar verilene kadar yenilenmektedir (CESEDA'nın L. 742-1 maddesi).

İç İşleri Bakanlığı'nın uygulamasına göre, iltica talebinde bulunan kişi her yenileme talebi için ikametgah ispat belgesi sunmak zorundadır². Onaylanmış bir makam iltica talebinde bulunan kişi için adres gösterebilir (CE, 12 Ekim 2000, GISTI et al., req. n°273.198).

1.2 Hızlandırılmış prosedür

25 Temmuz 2015 tarihli kanun, "öncelik" prosedürünü "hızlandırılmış" prosedür ile değiştirmiştir. Hızlandırılmış prosedür açıkça mesnetsiz başvuruların (L.723-3 maddesi) işlem sürecini hızlandırmayı müsaade etmektedir ve bu OFPRA'nin yetki alanındadır.

Böylelikle OFPRA, hızlandırılmış olarak, geçici ikamet izni CESEDA'nın L. 742-1 maddesi uyarınca reddedilmiş veya L. 741-4³ maddesinin 2. ve 4. paragraflarında sayılan durumlardan birinin gerçekleşmesi sebebiyle sınır dışı edilmiş olan kişilerin iltica talebine ilişkin karar vermesini sağlamaktadır.

2. OFPRA nezdinde yapılan iltica başvurularına ilişkin pratik bilgiler

İltica talebi başvurusu esnasında, sığınma talebinde bulunan kişi ne tur bir sığınma talebinde bulunmak istediğini belirtmek zorunda değildir (örneğin mülteci statüsü veya ikincil koruma talebi). Söz konusu başvuru OFPRA tarafından öncelikle mülteci statüsü açısından incelenir ve daha sonra eğer mülteci statüsüne girmeyen bir durum olması halinde ikincil koruma statüsü olarak değerlendirilir⁴.

İltica başvurusunun içerdiği bilgiler gizlidir ve hiçbir koşulda sığınma başvurusunda bulunan kişinin ülke yetkililerine iletilmeyecektir.

¹ Code de l'entrée et du séjour des étrangers et du droit d'asile (Yabancıların giriş ve oturma iznine ve mültecilere ilişkin kanun)

² İç İşleri Bakanlığı, İltica talebine ilişkin kılavuz, Haziran 2013

³ Bir başka değişimle, iltica talebinde bulunan kişinin menşei ülkesi güvenli sayılması halinde, Fransa'da kalması kamu düzenine, kamu güvenliğine veya devlet güvenliğine tehlike oluşturuyorsa, veya iltica talebi dolandırma üzerine veya iltica usulün suiistimal edilmesi veya iltica talebi sınır dışı edilmeyi önlemek amacıyla veya verilmiş bir kararın engellenmesi için yapılması halinde.

⁴ Mülteci kanunu uyarınca farklı statülere ilişkin Memo 1'e bakınız.

Söz konusu surelerin mutlak surette uyulması şarttır zira iltica başvurusunda bulunan kişi eğer OFPRA'ya başvurusunu, geçerli sebebi olmadan başvuruda bulunmaz ise, CESEDA'nın L. 723-13 maddesi uyarınca OFPRA başvurusunun sonlandırılmasına ilişkin karar alabilir.

İltica başvurusunda bulunan kişi tamamlanmış başvuru dosyasını 21 gün içerisinde OFPRA'ya teslim etmelidir (CESEDA'nın R. 723-1 maddesi).

2.1 OFPRA iltica başvuru formu

İltica başvuru formu ilgili makam tarafından alındıktan sonra, başvuruda bulunan kişi formu Fransızca doldurmak zorundadır (CESEDA'nın R. 723-1.-A maddesi).

İltica başvurusunda bulunan kişi başvuru formunu tarihi belirterek imzalamalıdır. Eğer tarih ve imza başvuru formunda belirtilmez ise, OFPRA iltica başvurusu kaydedilmeyecektir (başvuran reşit değil ise, yasal temsilci başvuru formunu imzalamalıdır). Başvuru formunda iltica başvurusunda bulunan kişinin güncel adresi, ve/veya üçüncü bir kişi tarafından barındırılıyorsa onun adresi veya ikamet ettiği derneğin adresini belirtilmelidir.

Başvuran kişi, ilgili başvuru formunu doldururken medeni durumuna ilişkin bilgi, menşei ülkeden çıkış ve Fransa'ya giriş tarihlerini, menşei ülkeden itibaren yolculuğunun detaylarını, hangi ulaşım araçlarının kullanıldığına dair detayları ve menşei ülkesini terk etmesinin sebeplerini belirtmek zorundadır. Başvuran kişi, olayları kronolojik sıraya göre aktarmalıdır ve ilgili kişilerin isimlerini ve yerleri belirtmelidir.

Başvuran kişi başvurusunun değerlendirilmesine ilişkin yararlı olabilecek tüm bilgileri ekleyebilir.

Bunun gibi bilgiler başvuruda bulunan kişinin özgeçmişi, ailesi, kimliği, seyahat belgeleri, ikamet ettiği ülke ve ülkeler, önceden yapılmış iltica başvurular ve başvurusunu destekleyici sebeplere ilişkin yapacağı tüm beyanlar ve sahip olduğu tüm belgeler için geçerlidir (CESEDA'nın L. 723-4 maddesi).

Yabancılar için Fransa'ya giriş ve ikamet etme kılavuzu ("GISTI") işkence veya yapılan tehditlere ilişkin mümkün olduğunca detaylı kişisel bilgilerin verilmesini önermektedir⁵.

Bu doğrultuda, OFPRA kararını verirken menşei ülkenin durumunu ve özellikle iltica başvurusunda bulunan kişinin menşei ülkeyi terk ettiği tarihten itibaren bu yana dahil olduğu aktivitelerin başvuran kişiyi kendi ülkesinde takibe veya zarara maruz bırakıp bırakmadığını değerlendirir (CESEDA'nın L.723-4).

2.2 OFPRA'ya verilmesi gereken dokümanlar

İltica başvurusunda bulunan kişi aşağıdaki belgeleri sunmak zorundadır: (CESEDA'nın R. 723-1 maddesi)

- 2 yeni çekilmiş fotoğraf
- İltica başvuru sertifikasının kopyası

Gerektiği takdirde,

⁵ GISTI, Yabancılar için Fransa'ya giriş ve ikamet etme kılavuzu, La Découverte baskısı, 2011.

- Seyahat belgeleri
- Geçerli oturma izninin kopyası

2.3 Başvurunun kaydedildiğine dair belge

Başvuru dosyası tamamlanıp ve zamanında teslim edilmesi halinde, OFPRA başvuruyu yapan kişiye başvurunun kaydedildiğine dair bir belge gönderir. Bu belge resmi olarak iltica için başvurunun kaydını onaylar. 21 günlük sürenin bitiminden önce eksik bilgiler içeren bir başvuru yapılması halinde, OFPRA eksik başvuruyu ek bir başvuru formu ile iade eder. Bu durumda, başvuruda bulunan kişinin eksiksiz olarak doldurulmuş formu 8 gün içerisinde OFPRA'ya göndermek zorundadır.

2.4 Değerlendirme süreci

Genel olarak, OFPRA başvurulara ilişkin 6 ay içinde karar vermektedir. Bu süre başvuru yapan kişinin sebep verdiği gecikmeler sebebiyle veya ortaya çıkan yeni yasal veya fiili sorular sebebiyle 9 aya kadar uzayabilir (Avrupa Parlamentosu'nun 2013/32/UE sayılı yönergesinin 31. maddesi).

OFPRA iltica başvurusunu hızlı prosedür kapsamında incelemesi halinde, kararını başvurunun yapıldığı tarihten itibaren 15 gün içerisinde verir (CESEDA'nın R. 723-4 maddesi).

3. Mülakat

OFPRA iltica başvurusunda bulunan kişiyi özel bir mülakata çağırır.

CESEDA'nın L. 723-6 maddesi uyarınca, iltica başvurusunda bulunan kişi mülakattan aşağıdaki sebeplerden dolayı muaf bulunabilir:

- Dosyada hâlihazırda bulunan unsurlar OFPRA'nın başvuran kişiye iltica tanınması için yeterli ise;
- Başvuruda bulunan kişi sağlık sebebiyle mülakata katılamamaktadır.

OFPRA mülakatın amacının iltica başvurusunda bulunan kişinin yazılı hikayesini tamamlamak veya doğrulamak ve boşlukları doldurmak olduğunu söylemektedir. İltica başvurusunda bulunan kişiye mülakat esnasında sorulan sorular yaşanmış olayları ve korkuların sebeplerini anlamak içindir.

CESEDA'nın L. 723-6 maddesi uyarınca "*iltica başvurusunda bulunan her yetişkin tek başına dinlenir*". OFPRA yetişkin olmayan kişileri, ciddi zarar gördüğünü düşünmesi için bir sebep olması halinde ve ailesinin bunu bilmemesi ihtimaline karşı, tek başına dinleyebilir. İltica başvurusunda bulunan yetişkin olmayan kişiler, başka bir dili yeterli derecede hakim olmaması şartıyla, OFPRA'nın memuru tarafından dilediği dilde mülakatı gerçekleştirebilir (CESEDA'nın L.723-6 maddesi).

CESEDA'nın L. 723-13 maddesi uyarınca, iltica başvurusunu yapan kişinin mülakata katılmaması halinde OFPRA incelemeyi sonlandırma kararı alabilir. CESEDA'nın L. 723-6 maddesi uyarınca OFPRA'nın, geçerli bir sebebi olmadan mülakata katılmayan kişinin başvurusuna ilişkin karar vermesini engellemez.

19 Temmuz 2015 tarihli kanunun mülteci yasasının düzenlemesine ilişkin en önemli maddelerinden biri iltica talebinde bulunan kişilerin üçüncü bir kişi tarafından eşlik edilmesine ilişkindir. Böylece,

iltica talebinde bulunan kişi bir avukat, insan hakları kurum temsilcisi, yabancıları veya mültecileri temsil eden bir kurum temsilcisi, kadın veya çocuk koruma örgüt temsilcisi veya cinsel tercihleri sebebiyle takip edilen kişiler koruma örgüt temsilcisi tarafından eşlik edilebilir. Kurumlara ilişkin şartlar Özel Meclis'in yönergesi tarafından belirlenir (CESEDA'nın L.723-7 maddesi).

Mülakat kayıt altına alınır (CESEDA'nın R. 723-8 maddesi).

Mülakatın kaydı iltica başvurusunda bulunan kişinin dosyasına eklenir. İstek üzerine mülakatın kaydı iltica başvurusunda bulunan kişinin avukatı veya ilgili kurumun temsilcisiyle iltica başvurusuna ilişkin nihai karar verilmeden önce iletmek mümkündür (CESEDA'nın L.723-7 maddesi).

4. İnceleme

İnceleme sırasında, ilgili memur iltica başvurusunda bulunan kişinin dosyasındaki unsurları tespit eder, verilen beyanları ve dosyada belirtilen potansiyel unsurları inceler ve söz konusu olayları yasaya uygun olarak sınıflandırır.

İltica inceleme esnasında, OFPRA devlet makamları, taraflar veya devleti kontrol eden organizasyonlar veya devletin bir bölgesi veya devlet dışı aktörlerin ciddi tehlike sunması veya tehditlerini devletin koruma sağlayamadığı veya ilgili kişiyi korumak sağlamadığı durumları değerlendirir (CESEDA'nın L. 713-2 maddesi).

Menşei ülkesinde veya menşei ülkenin bir bölümünde işkence korkusu olmadan ilgili kişiye koruma sağlanabilirse ve ülkesine veya ilgili bölgeye güvenli bir şekilde ulaşması mümkünse o zaman iltica başvurusu red edilecektir (CESEDA'nın L. 713-4 maddesi).

5. OFPRA'nin kararı

CESEDA'nın L723-4 maddesi uyarınca, ve incelemeyen sonra, ilgili memur başvuruya ilişkin menşei ülkesindeki durumu, başvuru sahibinin özel durumunu ve beyanlarını, delilleri ve başvuru sahibinin verdiği bilgileri ve uygun olması halinde menşei ülkeyi terk ettiğinden bu yana iltica başvurusunda bulunan kişiyi menşei ülkesinde tehlikeye sokabilecek veya mesie ülkede ihlal olarak sayılan durumları göz önünde bulundurarak karar verecektir.

OFPRA karar vermesi halinde, iltica başvurusunda bulunan kişiye kararın sonucunu bildirecektir:

- **İltica başvurusunda bulunan kişi OFPRA tarafından iltica statüsüne kabul edilmesi halinde**, taahhütlü posta ile iltica başvurusunda bulunan kişiye iltica statüsünün verildiğine dair kararı gönderir.
- **İltica başvurusunda bulunan kişi OFPRA tarafından ikincil koruma statüsüne kabul edilmesi halinde**, taahhütlü posta ile iltica başvurusunda bulunan kişiye ikincil koruma statüsünün verildiğine dair kararı gönderir⁶.
- **İltica başvurusunun red edilmesi halinde**, OFPRA Fransız dilinde yazılı red kararını ve başvuruda bulunan kişinin dilinde veya konuştuğu tahmin edilen dillerden birinde,

⁶ Mülteci kanunu uyarınca farklı statülere ilişkin Memo 1'e bakınız.

başvurunun red edilme sebeplerini ve bu kararın ne anlama geldiğini açıklayan bir yazı gönderir. Red kararı iltica başvurusu ile OFPRA nezdinde yapılan mülakat raporunu da içerir.

İltica başvurusunda bulunan kişi, OFPRA'nın red kararına Yerel Fransız İltica Mahkemesi ("CNDA") nezdinde itiraz edebilir⁷. İltica başvurusunda bulunan kişi OFPRA'nın red kararına CNDA nezdinde itiraz etmez ise, Fransız topraklarını terk etmelidir.

6. Yeniden inceleme yapılması

Başvurusu kesin red olan kişiler, kesin red kararı verildikten sonra yeni bir unsur sunmaları halinde (veya eski bir unsurun red kararı alındıktan sonra ortaya çıkması halinde), OFPRA veya CNDA'dan yeni inceleme talebinde bulunabilirler (CESEDA'nın L.723-15 maddesi). Yeni unsuruna ilişkin yeni bir delil yeni bir unsur olduğu anlamına gelmez.

OFPRA nezdinde yeni bir başvuru yapabilmek için, iltica başvurusunda bulunan kişi ilgili makama gidip Fransa'da geçici oturma izni almak zorundadır. İlgili makam, normal bir prosedür olması halinde, ilk başvuruda sunulan aynı APS'yi ve OFPRA başvuru formunu vermek zorundadır. Bu sefer, iltica başvurusunda bulunan kişinin başvuru formu OFPRA'ya 8 gün içinde ulaşmalıdır.

Not: BASVURUNUN OFPRA TARAFINDAN RED EDİLMESİ HALİNDE, YEREL FRANSIZ ILTICA MAHKEMESİ (CNDA) NEZDİNDE ITIRAZ ETMEK MUMKUNDUR⁸.

---

⁷ Memo 4'e bakınız.

⁸ Memo 4'e bakınız.